

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

7 ноември 1985 година*

По дело 145-83

Stanley George Adams, за когото се явяват г-н D. Vaughan QC и г-н C. Prout, barrister, Middle Temple, Лондон, упълномощени от Denton Hall, Burgin и Warrens, solicitors, със съдебен адрес в Люксембург при адв. P. Berna, 16 A, Boulevard de la Foire,

ищец,

срещу

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н N. Koch, правен съветник, и г-жа K. Banks, член на нейния правен отдел, в качеството им на представители, подпомагани от г-н J. Lever QC от Gray's INN, Лондон, със съдебен адрес в Люксембург при г-н G. Kremlis, член на правния отдел на Комисията, сграда Jean Monnet, Kirchberg,

ответник,

с предмет иск съгласно член 178 и член 215, втора алинея от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Mackenzie Stuart, председател, г-н U. Everling, г-н K. Bahlmann и г-н R. Joliet, председатели на състав, г-н G. Bosco, г-н T. Koopmans, г-н O. Due, г-н Y. Galmot и г-н T. F. O'Higgins, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н H. A. Rühl, главен администратор,

След изслушване на становището на генералния адвокат, представено на заседанието от 11 юли 1985 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С искова молба, постъпила в секретариата на Съда на 18 юли 1983 г., г-н Stanley George Adams е внесъл иск съгласно член 178 и член 215, алинея 2 от Договора за ЕИО срещу Комисията на европейските общности за компенсиране на щетата, която той смята, че е претърпял в резултат от неправомерни действия или бездействия от страна на Комисията или на нейни длъжностни представители при изпълнение на техните задължения, които, *inter alia*, са довели до неговото арестуване, задържане и осъждането в Швейцария.

2. Действията или бездействията, които съгласно ищеца са дали повод за щетата, за която той твърди, че е претърпял, са, по-специално, следните:

---

* Език на производството: английски.

i) Разкритието в няколко случая за нарушение на задължението за опазване на поверителността на сведения и документи, позволили идентифицирането на ищеца като източник на информацията, накара Комисията да наложи глоба на бившия работодател на ищеца, швейцарското дружество Hoffmann-La Roche, за прилагането на някои антиконкурентни практики;

ii) Фактът че ищецът не е бил информиран за притежаваната от него възможност да сезира Европейската комисия по правата на човека по отношение на започналата наказателна процедура срещу него от швейцарските власти поради дейността му като информатор на Комисията.

В своя отговор ищецът освен това обвинява Комисията, че не го е предупредила за рисковете, които поема, ако се върне в Швейцария.

3. Със съгласието на страните Съдът е взел решение първоначално да ограничи процедурата до въпроса за съществуването на отговорност и до евентуалната давност по отношение на иска на ищеца.

Относно факти, които са в основата на спора

4. Ищецът, който навремето е бил служител на швейцарското дружество Hoffmann-La Roche & CO. AG (отгук-нататък наричано Roche), Базел, е изпратил писмо на 25 февруари 1973 г. на члена на Комисията, който отговаря за въпросите по конкуренцията, в което излага някои антиконкурентни практики на Roche. В това писмо, което е обозначено като „лично и поверително”, ищецът уточнява, че все още е служител на Roche, но възнамерява да напусне тази фирма през м. юли 1973 г. и да основе собствено предприятие за месо в Италия, близо Рим. Ищецът завършва писмото си, както следва:

„Моля моето име да не бъде упоменавано в рамките на този случай. Въпреки това оставам напълно на ваше разположение за предоставяне на други сведения, както и на документи относно всяка от точките, изложени в настоящото писмо. Също така съм съгласен да обсъдим всяка от тези точки с вашите сътрудници или лично с вас във всеки един момент, или ако е необходимо за тази цел бих могъл да пристигна със самолет в Белгия или в Рим. Освен това след като напусна Roche през м. юли 1973 г., съм съгласен да се явя пред всеки съд, за да дам показания по моите твърдения. Надявам се, че скоро ще ми съобщите по какъв начин бих могъл да ви бъда полезен по-нататък...”

5. След изпращането на писмен отговор от 26 март 1973 г. от г-н Schlieder, които по това време е бил генерален директор на Генерална дирекция „Конкуренция” (DG IV) на Комисията, ищецът на 9 април 1973 г. е имал среща с двама служители на Комисията в Брюксел, г-н Carisi и г-н Rihoux. По време на тази среща ищецът е предоставил на Комисията някои допълнителни сведения относно дейността на Roche. Освен това през април и юли 1973 г. ищецът е изпратил на Комисията фотокопия от голям брой вътрешни документи на Roche, между които и 14 резюмета по „управление на информацията” и писмо до директорите на Roche от президента на дружеството.

6. В писмо от 21 юли 1973 г. ищецът е уведомил Комисията, че ще остане на работа в Roche до края на м. октомври 1973 г. Ищецът в действителност е напуснал Roche на 31 октомври 1973 г. и на 1 април 1974 г. се е установил със съпругата си и децата си в Италия.

7. След това Комисията започва разследване относно дейността на Roche в областите, които ищецът е описал. В рамките на това разследване служители от Комисията, между които г-н Rihoux и г-н Pappalardo, са посетили офисите на филиалите на Roche в Париж и Брюксел на 22 и 29 октомври 1974 г. и са опитали да получат копия от документите, които са били предоставени на Комисията от ищеца. Тъй като представителите на Roche отричат да знаят за съществуването на такива документи, служителите на Комисията в крайна сметка предоставят поправени копия на въпросните резюмета „управление на информация“ и на упоменатото по-горе писмо на президента до директорите на Roche, като скриват някои пасажии или ръкописни бележки, които според тях биха могли да позволят идентифицирането на източника на копираните документи. В замяна на това служителите на Комисията са получили потвърждение за автентичността на документите.

8. На 9 юни 1976 г. Комисията приема Решение 76/642/ЕИО относно процедура по прилагане на член 86 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност (ОВ L 223, стр. 27), в което се констатира, че Roche е злоупотребил с монополно положение на пазара на едро на витаминни продукти, и налага на това дружество глоба от 300 000 разчетни единици. По-голямата част от решението е била потвърдена с решение на Съда от 13 февруари 1979 г. (Hoffmann-La Roche срещу Комисията, 85-76, Recueil, стр. 461).

9. Междувременно на 8 ноември 1974 г. швейцарският адвокат Alder, които представлява интересите на Roche, отива в Комисията, за да узнае как тя се е сдобила с въпросните документи. Тогава адв. Alder заявява, че ако Комисията предостави сведения относно самоличността на информатора, Roche би се съгласила да предостави информацията, необходима за разследването на Комисията, и че също така няма да предприеме наказателно производство срещу информатора, като направи това по друг начин, съгласно член 273 от Швейцарския наказателен кодекс относно икономическия шпионаж под формата на разгласяване на търговска информация. Според Комисията служителите, които са участвали в срещата, в крайна сметка са се съгласили да вземат решение дали да информират адв. Alder дали лицето, което им е предоставило документите, е било служител на Roche”. Въпреки това когато г-н Schlieder се е запознал с предложението на адв. Alder, е заявил че в никакъв случай Комисията няма да промени своята практика да не разгласява самоличността на своите информатори. Вследствие на това на 6 декември 1974 г. адв. Alder е бил информиран, че Комисията няма намерение да обсъжда произхода на документите, които притежава.

10. С писмо от 18 декември 1974 г., изпратено до прокуратурата в Берн, адв. Alder е представил жалба от името на Roche срещу неизвестно лице или лица за икономически шпионаж по смисъла на упоменатия по-горе член 273 от Швейцарския наказателен кодекс. Като се основава, по-специално на копията на документите, които са предоставени от служителите на Комисията на служителите на Roche през октомври 1974 г., адв. Alder достига до заключение, че ищецът е главният заподозрян.

11. На 31 декември 1974 г. ищецът, които е пристигал от Италия със семейството си, е бил задържан от швейцарските власти в момента на преминаване на границата. От полицейските протоколи, изготвени по време на разпитите, проведени на 31 декември 1974 г. и на 1 януари 1975 г., ищецът е признал, че той е информаторът на Комисията и напълно е възможно да е предоставил въпросните документи на Комисията. На 1 януари 1975 г. ищецът е обвинен в икономически шпионаж по смисъла на член 273 от Швейцарския наказателен кодекс. По време на следващите разпити ищецът поддържа

становището, че е давал на Комисията единствено устна информация и че протоколът от 31 декември 1974 г. и от 1 януари 1975 г. не отразява правилно това, което е заявил.

12. По време на задържането си ищецът е бил изолиран и не е имал право да говори със своето семейство. На 10 януари 1975 г. съпругата му, която на свой ред е била разпитана от швейцарската полиция, се самоубива. На 25 януари един от служителите на Комисията е получил анонимно писмо, което го информира за арестуването на ищеца и настоява Комисията да се намеси в негова защита.

13. В началото на м. февруари 1975 г. адв. Alder и г-н Schlieder провеждат телефонен разговор, по време на който последният е потвърдил, че ищецът е информаторът на Комисията. Въпреки това се оспорва, че г-н Schlieder е потвърдил самоличността на информатора като лицето, предоставило документите. На 14 февруари 1975 г. един офицер от полицията предупреждава адв. Portmann, сътрудник на адв. Bollag, швейцарският адвокат ангажиран от ищеца, че високопоставен служител на Комисията е посочил ищеца като лицето, предоставило документите и действало като информатор на Комисията. Адв. Portmann незабавно информира за това ищеца.

14. На 21 март 1975 г. ищецът е освободен под гаранция от 25 000 CHF, като тази сума е изплатена на ищеца от Комисията, която също така заплаща хонорарите на адвокатите му по време на наказателното производство.

15. На 1 юли 1976 г. Strafgericht Basel-Stadt (Наказателен съд, Базел) обявява ищеца за виновен *inter alia*, в нарушаване на член 273 от Швейцарския наказателен кодекс и го осъжда задочно на една година лишаване от свобода условно. От текста на присъдата, която е на немски език, става ясно, че по време на посещенията на служителите на Комисията във филиалите на Roche през октомври 1974 г. те са дали на служителите на Roche фотокопия на документите, предоставени от ищеца на Комисията. Освен това в присъдата се припомня, че ищецът е признал, че е споделил устно със служителите на Комисията информация за действията на Roche, които според него представляват антиконкурентни практики. И на последно място в присъдата се посочва, че фактът, че ищецът е информатор на Комисията произтича единствено от телефонния разговор на г-н Schlieder с адв. Alder.

16. На 27 септември 1977 г. Appellationsgericht Basel-Stadt (Апелативният съд на кантона на град Базел) отхвърля жалбата на ищеца. В тази присъда, *inter alia*, се заявява, че по време на посещението на служителите на Комисията във френския филиал на Roche служителите са показали въпросните документи на директора на филиала, който е направил копия от тях. На 6 януари 1978 г. Комисията изпраща писмо до ищеца с превод на английски на това решение.

17. Обжалванията, които ищецът прави пред Bundesgericht (Федерален върховен съд на Швейцария), както и молбата за подновяване на съдебното производство, вследствие са били отхвърлени.

18. През февруари 1979 г. ищецът освобождава своя адвокат, адв. Bollag и ангажира адв. Diefenbacher от Берн. С писмо от 18 август 1980 г. адв. Diefenbacher уведомява Комисията, че притежава неоспоримо доказателство за пряката отговорност на Комисията за „тежкото положение, в което се намира г-н Adams”.

19. И на последно място на 28 май 1982 г. ищецът е подал иск срещу Швейцария пред Европейската комисия по правата на човека, като твърди че съдебното преследване

срещу него от страна на швейцарските власти е проведено в нарушение на членове 6 и 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи от 4 ноември 1950 г. С решение от 9 май 1983 г. Европейската комисия по правата на човека отхвърля иска като недопустим на основание, че е извън допустимите срокове.

Относно изслушването пред Съда

20. По време на съдебното производство Съдът (втори състав) изслушва ищеца и взема показанията от адв. Portmann, неговия предишен адвокат, и няколко бивши или настоящи служители на Комисията.

21. По време на това изслушване ищецът, *inter alia*, е обяснил, че с писмото си от 25 февруари 1973 г. е искал да наложи на Комисията задължение за опазване на поверителността на информацията, което не е ограничено във времето. Въпреки че той е заявил в това писмо, че след като е напуснал Roche е бил съгласен да се яви пред независимо кой съд, не е смятал, че такова явяване ще се окаже необходимо, дори ако се наложи, той е смятал, че самоличността му би могла да бъде запазена в тайна. Освен това г-н Carisi и г-н Rihoux са обещали, че името на ищеца няма да бъде споменавано по време на разследването. Ищецът е убеден, че не е заявявал изрично на служителите на Комисията, че изпратените от него документи не трябва да бъдат показвани на трети лица, нито че използването им заедно би позволило на Roche да разбере кой е отделът, от който те произхождат, тъй като той въобще не си е представял, че Комисията би си послужила с тях извън рамките на институцията. Също така той не е поискал да бъде държан в течение за развитието на разследването срещу Roche, но че за Комисията би било възможно да го информира за това, тъй като с писмото от 25 февруари 1973 г. тя вече се е запознала с плана му за установяване в Италия и по време на срещата с г-н Carisi и г-н Rihoux през април 1973 г. ищецът е заявил, че този проект ще се осъществи в малкото градче Latina.

22. Г-н Schlieder уточнява, *inter alia*, че за Комисията е било очевидно, че започването на разследването срещу Roche е трябвало да изчака момента, в който ищецът напусне тази фирма. Необходимостта от осигуряване на неговата защита след напускането му не е била обсъждана, тъй като никой не е смятал за реална възможността от започване на наказателно преследване срещу него. Г-н Schlieder не е давал инструкции за използването на документите, предадени от ищеца на Комисията. Дори по време на посещението на адв. Alder на 8 ноември 1974 г. никой от Комисията не е вярвал, че е възможно започването на наказателно преследване срещу ищеца. Така че заплахите на адв. Alder са възприети единствено като способ за измъкване на името на информатора. Ето защо Комисията не е сметнала за необходимо да информира ищеца за това. Понататък от писмо на ищеца става ясно, че той е напуснал Roche, както и Швейцария, за да се установи в Италия. В крайна сметка г-н Schlieder не си спомня да е провеждал телефонен разговор с адв. Alder в началото на м. февруари 1975 г., но след получаването на анонимното писмо, с което той е информиран за арестуването на ищеца, е било ясно, че Комисията е трябвало да подкрепи официално ищеца и да му помогне.

23 Г-н Rihoux е заявил, *inter alia*, че е разбрал писмото на ищеца от 25 февруари 1973 г. в смисъл че след напускането на Roche от страна на ищеца Комисията е получила свобода да определя своите действия. Освен това той не е получил инструкции от своите началници относно начина, по който трябва да бъде обработена получената от ищеца информация. По време на срещата с ищеца на 9 април 1973 г. въпросът относно поверителния характер на предоставената от ищеца информация не е засяган и ищецът не е предоставил сведения относно своя бъдещ адрес. През м. октомври 1974 г. г-н

Rihoux и двама от неговите колеги, между които и г-н Pappalardo, са посетили филиала на Roche в Париж, където са положили всички възможни усилия, но без успех, да получат копия на предоставените от ищеца документи. За тази цел те са прочели на персонала на Roche откъси от документите, без да им ги показват. Тогава въпросът е бил да се реши дали да се прекрати разследването въпреки явните доказателства, които Комисията е притежавала. Следователно е трябвало да се претеглят заложените интереси, по-специално, обществения интерес от една страна, който изисква да се следи за прилагането на Договора, и от друга страна личния интерес, според който самоличността на информатора не трябва да бъде разгласявана. По-специално, начинът на предаване на документите на Комисията и бележките, които фигурират в тях, не позволяват тяхната употреба. Така че е решено документите да бъдат използвани и на Roche да се позволи да направи фотокопия на техни редактирани екземпляри, които същевременно са анонимни и достатъчно убедителни за продължаване на разследването. Г-н Rihoux обяснява, че никой в Комисията не е възнамерявал да информира ищеца за заплахите на адв. Alder по време на посещенията му в Комисията на 8 ноември 1974 г. В действителност ищецът е изчезнал, без да информира Комисията за своя адрес, и не е имало никаква причина да се смята, че той би се завърнал в Швейцария. В крайна сметка служителите на Комисията са сметнали, че заплахите на адв. Alder са само „блъф“.

24. Г-н Pappalardo, започнал работа в Генерална дирекция DG IV от септември 1973 г. добавя към заявленията на г-н Rihoux, че по време на посещенията си в Комисията на 8 ноември 1974 г. адв. Alder е обяснил съдържанието на член 273 от Швейцарския наказателен кодекс.

25. Адв. Portmann обяснява, че защитата на ищеца е била предприета по негово искане в началото на 1975 г. Първоначално адвокатите на ищеца са получили инструкции единствено от самия него. По-късно адвокатите са получили информация от Комисията, но не се е отнасяло до определени инструкции.

Относно възражението за изтеклия срок на давност

26. Комисията изтъква като възражение, че искът на ищеца е с изтекъл срок на давност по силата на член 43 от Протокола относно статута на Съда на ЕИО.

27. Като се има предвид, че искът се основава на няколко събития, които са се случили по различно време, за които ищецът е узнал в различни моменти, не е възможно да се прецени обосноваването на възражението относно срока на давност, преди да се разгледа въпросът дали някое от тези събития, ако има такова, може да бъде повод за извъндоговорната отговорност на Комисията. Едва след разрешаването на този въпрос би било възможно да се определи дали е налице установеният в член 43 от Протокола относно статута на Съда на ЕИО петгодишен давностен срок. Следователно е необходимо да се разгледат на първо място аргументите, свързани с наличието на отговорност.

Относно съществуването на отговорност

а) Относно нарушенията на задължението за поверителността и задължението за предупреждаване на ищеца

28. Ищецът изтъква, че отношенията между него и Комисията в действителност са имали поверителен характер, както това става ясно от една страна от първото му писмо до Комисията от 25 февруари 1973 г., и от друга страна от срещите, които е имал със

служителите на Комисията по време на заседанието от 9 април 1973 г. Освен това задължението за опазване на поверителността на информацията произтича, както от общите принципи, които съществуват в правните принципи на държавите-членки, така и от задълженията, наложени на Комисията от член 214 от Договора, и от член 20 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г. (ОВ 1962 г., стр. 204).

29. По-специално, ищецът изтъква, че фактът че в писмото си от 25 февруари 1973 г. е заявил, че е готов да потвърди под клетва пред Съда верността на твърденията си, означава че самоличността му не трябва да бъде разкривана от друг освен от самия него, след като Комисията приключи своето разследване и след като съдът бъде сезиран. Ищецът никога не е заявявал пред Комисията, че се отказва от спазването на това задължение за опазване на поверителността на информацията по отношение на него след напускането му на Roche. В крайна сметка поведението на Комисията доказва, че тя се е считала за обвързана от подобно задължение. По този начин Комисията на няколко пъти съзнателно се е въздържала да посочи своя информатор, до началото на 1975 г., когато името му е било разкрито от г-н Schlieder, без да прави разлика между периодите преди или след момента, в който ищецът е напуснал Roche.

30. Въпреки че Комисията е била длъжна да опази поверителността по отношение на ищеца, тя според него е нарушила това задължение и то в три отделни случая. На първо място предоставянето на копията на документите на персонала на Roche през октомври 1974 г. е позволило на Roche да достигне до заключение, че по всяка вероятност ищецът е източникът на информация. На второ място Комисията не е предупредила ищеца за рисковете, които неминуемо би поел, ако се върне в Швейцария. Според ищеца Комисията е била длъжна да го предупреди за това или след предаването на документите на персонала на Roche, или и при всички случаи след първото посещение на адв. Alder в Комисията през ноември 1974, което е дало възможност на Комисията да оцени напълно сериозността на този риск. В това отношение ищецът припомня, че адв. Alder е заявил на служителите на Комисията, че Roche разглежда възможността за наказателно производство срещу информатора и че адвокатът дори е обяснил съдържанието на съответната разпоредба от Швейцарския наказателен кодекс. И на последно място името на ищеца е посочено изрично от г-н Schlieder през февруари 1975 г. като информатор на Комисията.

31. Комисията оспорва твърдението, че е обвързана със задължение за опазване на поверителността на информацията по отношение на ищеца, след като той е напуснал работата си в Roche. В това отношение тя се основава, по-специално, на изричното заявление на ищеца, така както то фигурира в писмото му от 25 февруари 1973 г., според което след като е напуснал Roche, той е готов да свидетелства пред всеки съд, тоест не само пред Европейския съд, за да потвърди под клетва своите твърдения. Освен това поведението на ищеца след напускането на Roche е дало на Комисията причини да смята, че му е било безразлично дали ще бъде идентифициран като информатор, тъй като той дори не е информирал Комисията за новия си адрес. Фактът, че Комисията е отказала на няколко пъти да посочи самоличността на своя информатор, не доказва по никакъв начин, че тя се счита за обвързана от задължение за опазване на поверителността на информацията; нейното поведение е било продиктувано единствено от общата Ж практика да не разгласява самоличността на своите информатори.

32. Във всеки случай Комисията оспорва твърдението, че е нарушила евентуалното задължение за неразгласяване на самоличността на ищеца. Предоставянето на фотокопията на персонала на Roche не представлява такова нарушение, фактът, че Roche е успяла да идентифицира източника на документите след проучване на копията, е

напълно невъзможно да бъде предвиден. Ищецът никога не е искал от Комисията да не предоставя тези документи на Roche. За сметка на това той се е съгласил Комисията да използва документите в рамките на разследването срещу тази фирма. След като е решила, че е необходимо те да бъдат предоставени на Roche, Комисията същевременно е изтрила всички елементи, които биха могли да укажат специфичния източник на тези документи. Освен това става дума за документи, които нямат явна връзка с ищеца, като той би могъл да бъде разкрит единствено от лице, което познава в детайли организационната структура и дейността на Roche. Ищецът никога не е предупреждавал Комисията за съществуването на такъв риск.

33. По отношение на евентуалното съществуване на задължение на Комисията да предупреди ищеца, Комисията твърди, че такова задължение не може да произтича от евентуалното задължение за опазване на поверителността на информацията. По отношение на допълнителния довод в това отношение Комисията добавя, че е невъзможно да се установи по правен път, че тя има задължение след посещението на адв. Alder да предупреди ищеца за рисковете, които той поема, ако се върне в Швейцария. Освен това Комисията не е имала причини да смята, че Roche е могла да идентифицира ищеца като информатор. И на последно място по време на телефонния разговор с адв. Alder в началото на м. февруари 1975 г. г-н Schlieder не е разкрил нищо, което Roche и швейцарските власти вече да не са знаели, след като ищецът по това време вече е признал, че той е информаторът на Комисията.

34. По отношение на съществуването на задължение за поверителност, необходимо е да се припомни че член 214 от Договора предвижда задължение, по-специално, за членовете и служителите на институциите на Общността „да не разкриват информация, включена в обхвата на професионалната тайна, в частност информация относно предприятия, техните стопански отношения или факторите за ценообразуване в тях”. Макар и тази разпоредба да има предвид най-вече информацията, получена от предприятия, изразът „в частност” показва, че става дума за общ принцип, който се прилага също и към информацията, предоставена от физически лица, ако тази информация „по своя характер” е поверителна. Такъв е най-вече случаят с информацията, предоставяна напълно доброволно, но придружена с искане за поверителност с цел запазване на анонимността на информатора. Институцията, която приема да получава тази информация, е длъжна да спазва това условие.

35. По отношение на настоящия случай от писмото на ищеца от 25 февруари 1973 г. става ясно по недвусмислен начин, че той е поискал от Комисията да не се разкрива самоличността му. Следователно не може да се оспорва фактът, че по отношение на това Комисията е била длъжна да опазва в тайна информацията относно ищеца. В действителност различието, което съществува между страните, не се отнася до съществуването на подобно задължение, а по-скоро до въпроса дали Комисията е била длъжна да опазва поверителността, след като ищецът е напуснал работата си в Roche.

36. В това отношение е необходимо да се подчертае, че искането на ищеца не е придружено от никакъв срок, след изтичането на който Комисията би могла да бъде освободена от задължението си да опазва поверителността на информацията относно самоличността на своя информатор. Никакво посочване не може да бъде извлечено от обстоятелството, че ищецът е бил готов да даде показания пред всеки един съд след напускането на Roche. Даването на показания пред съд включва официалното призоваване на свидетеля, задължението му да отговаря на поставените му въпроси, като в замяна той може да се възползва от всички гаранции, предвидени в рамките на съдебното производство. Следователно предложението на ищеца да потвърди при такива

условия верността на своите твърдения не може да бъде разбрано като общо отказване от задължението на Комисията за опазване на поверителността на информацията. Последвалото поведение на ищеца също така не може да бъде разбрано в този смисъл.

37. Следователно Комисията е трябвало да запази в тайна самоличността на ищеца, дори и след като той е напуснал своя работодател.

38. От изтъкнатите от ищеца факти става ясно, че единственият случай, в който Комисията пряко е разкрила самоличността на своя информатор, е телефонният разговор между г-н Schlieder и адв. Alder в началото на м. февруари 1975 г. Този разговор обаче се е състоял след като ищецът е изпратил на Комисията анонимно писмо, с което я информира за своето задържане и в което настоява Комисията да се намеси в негова защита. Трудно е да се приеме, че Комисията би могла да даде положителен отговор на това писмо, без да потвърди поне индиректно факта, че ищецът е нейният информатор. Освен това впоследствие се оказва, че по това време ищецът вече е признал на швейцарската полиция, че е предоставил поне в устна форма информация на Комисията, и от решенията на швейцарските съдебни власти става ясно, че потвърждението на този факт от страна на г-н Schlieder не е имало решаващо значение за осъждането на ищеца. Разкриването на самоличността на ищеца по това време и при тези обстоятелства не може да бъде считано като нарушаване на задължението за поверителност, което е в състояние да ангажира отговорността на Комисията по отношение на ищеца.

39. От друга страна става ясно, че предоставянето на поправените фотокопия на персонала от филиалите на Roche, е позволило на Roche да идентифицира ищеца като основния заподозрян в иска, която тя е депозирала пред швейцарската прокуратура. Следователно това предоставяне на документи е предизвикало задържането на ищеца и освен това е предоставило на швейцарската полиция и съдебни власти важни доказателства срещу него.

40. От документите по делото става ясно, че Комисията е била напълно наясно за риска, че предаването на Roche на предоставените от ищеца фотокопия на документите може да разкрие самоличността на информатора на дружеството. По тази причина служителите на Комисията първоначално са опитали да получат други копия от въпросните документи от филиалите на Roche в Париж и Брюксел. Тъй като този опит се е оказал неуспешен, Комисията е приготвила нови копия на документите, за които е решила, че в най-малка степен биха могли да доведат до разкриване на самоличността на ищеца, като е изтрила цялата информация от тези копия, която според нея би могла да разкрие нейния източник на информация. Въпреки това тъй като не познава практиката на Roche по отношение на разпространението на въпросните документи в рамките на предприятието, Комисията не е могла да бъде сигурна, че тези предпазни мерки ще са достатъчни, за да се избегне всеки риск от идентифициране на ищеца чрез копията на документите, които Комисията е предала на Roche. Така че Комисията все пак е постъпила непредпазливо, като е предоставила тези копия на Roche, без да се консултира преди това с ищеца.

41. Въпреки това не е необходимо да се вземе решение, като се има предвид положението по това време и, по-специално информацията, с която е разполагала Комисията, дали предаването на документите е достатъчно, за да се ангажира отговорността на Комисията по отношение на последиците от идентифицирането на ищеца като информатор. Макар и към момента на това предаване Комисията да не си е давала напълно сметка за сериозността на риска, на който тя излага ищеца, посещенията на адв. Alder на 8 ноември 1974 г. от друга страна Ж е предоставило цялата необходима

информация в това отношение. След това посещение Комисията е знаела, че Roche е взело твърдо решение да разкрие как Комисията се е сдобила с въпросните документи, и че предприятието се е готвело да подаде жалба срещу информатора по силата на член 273 от Швейцарския наказателен кодекс, като адв. Alder дори е имал грижата да разясни съдържанието на този член. Комисията е знаела също така, че съществува възможност Roche да не предприема нищо срещу информатора, ако неговата самоличност Ж бъде разкрита, но въпреки това Комисията не е имала възможност да използва тази възможност без съгласието на ищеца.

42. При тези обстоятелства Комисията по никакъв начин не е трябвало да приема, че е малко вероятно самоличността на ищеца да бъде разкрита, той по всяка вероятност никога няма да се върне в Швейцария и във всеки случай швейцарските власти нямат намерение да започнат наказателно производство срещу ищеца. Напротив, Комисията е трябвало до предприеме всички възможни мерки, за да предупреди ищеца, като по този начин му позволи да действа като има предвид информацията, предоставена от адв. Alder, и да се консултира с него относно подхода, който трябва да бъде предприет по отношение на предложението на адв. Alder.

43. Макар и ищецът да не е оставил никакъв точен адрес, който да позволи на Комисията да се свърже лесно с него, в своето писмо от 25 февруари 1973 г. той е посочил намерението си да основе собствено предприятие за месо в Италия, близо до Рим. Дори и при липсата на други уточнения тази информация би позволила на Комисията да предприеме издирвания, за да открие местопребиваването на ищеца. Въпреки това е установено, че Комисията дори не се е опитала да намери ищеца, въпреки че е изтекъл почти един месец, преди тя да съобщи на адв. Alder окончателния си отказ да обсъжда произхода на притежаваните от нея документи, като този отказ е бил последван от представянето на жалбата на Roche пред швейцарската прокуратура.

44. Следователно е необходимо да се направи заключение, че като не прави необходимите усилия, за да съобщи на ищеца сведенията, с които разполага след посещението на адв. Alder от 8 ноември 1974 г., въпреки че такова съобщаване е било в състояние да предотврати или най-малкото да ограничи щетата, която е възможно да произтече от разкриването на самоличността на ищеца чрез документите, които Комисията е предала на Roche, Комисията е заложила своята отговорност към ищеца по отношение на тази щета.

б) Относно задължението за даване на съвети на ищеца по отношение на Конвенцията за защита на човешките права

45. На последно място ищецът изтъква, че като поема задължение към м. април 1975 г. да съветва адв. Vollaг относно подготовката на защитата на ищеца, Комисията е имала задължение да полага грижи за него, които се състоят в предоставянето на подходящи професионални съвети. Тъй като Комисията не е посъветвала своевременно ищеца за правото му на иск пред Европейската комисия по правата на човека, тя е нарушила това задължение.

46. Комисията твърди, че тя никога не е поемала задължение да съветва ищеца, нито неговия адвокат по отношение на възможността за сезиране на Европейската комисия по правата на човека. Тя само е заплатила съдебните разноски по защитата на ищеца, като е оставила на адвокатите му възможността да го съветват.

47. Този довод е очевидно необоснован. От документите по делото и, по-специално, от свидетелските показания на адв. Portmann става ясно, че ищецът сам е ангажирал своите адвокати, за да осигури защитата си, и че те са получавали инструкции само от ищеца. Комисията само е предоставила исканата информация, по-специално, относно Споразумението за свободна търговия, сключено между Общността и Конфедерация Швейцария, и освен това е платила съдебните разноски. Съдът счита, че Комисията не е имала никакво допълнително задължение и следователно не е била небрежна, като не е дала конкретни инструкции за защитата му на адвокатите на ищеца и като не го е съветвала пряко в това отношение.

Относно давностния срок по отношение на иска на ищеца

48. Според Комисията искът на ищеца при всички положения е в рамките на давностния срок по силата на член 43 от Протокола относно статута на Съда на ЕИО. Всички факти, въз основа на които ищецът основава иска си, са настъпили повече от пет години преди неговото завеждане. Член 43 не изисква ищецът да е знаел своевременно за тези факти. При всички положения ищецът е узнал достатъчно, за да предяви своите евентуални права след запознаване с информацията, предоставена му от швейцарската полиция по време на разпитите и най-късно по време на прочитането на швейцарските решения.

49. Ищецът изтъква, че по принцип той се е запознал с твърдените от него факти едва през 1980 г., след като новият му адвокат, адв. Diefenbacher, е получил възможност да се запознае с делото по наказателното производство. Той не е повярвал на информацията, предоставена му от швейцарската полиция, и не е могъл да прочете текста на швейцарските присъди, които са били написани на немски език. Във всеки случай той не е имал никаква възможност да се запознае с фактите относно посещението на адв. Alder в Комисията на 8 ноември 1974 г.

50. Според член 43 от Протокола относно статута на Съда „производства срещу Общността в областта на извъндоговорната отговорност имат 5 години срок на давност от възникване на събитието, което дава повод за него”. Необходимо е тази разпоредба да се тълкува в смисъл, че изтичането на давностния срок не може да бъде изтъквано като аргумент срещу жертва на щета, която е могла да узнае факта, породил тази щета, едва на по-късна дата, и по този начин не е могла да разполага с разумен срок за представяне на своя иск или молба преди изтичането на давностния срок.

51. В настоящия случай е необходимо да се припомни, че Съдът е обосновал заключението си относно отговорността на Общността на факта, че Комисията не се е опитала да информира и да посъветва ищеца след посещението на адв. Alder на 8 ноември 1974 г. От документите по делото става ясно, че ищецът е могъл да се запознае с този факт едва по време на разследването по настоящия иск, като посещението на адв. Alder е упоменато за първи път във възражението на Комисията. Следователно той не е имал възможност да потърси отговорност от Общността на това основание преди нормалната дата на изтичане на давностния срок.

52. От това следва, че възражението на Комисията трябва да бъде отхвърлено.

Относно възстановяването на щетата

53. Следователно трябва да се заключи, че по принцип Общността е длъжна да възстанови щетата, която произтича от идентифицирането на самоличността на ищеца чрез документите, предоставени на Roche от Комисията. Въпреки това трябва да се

признае, че отговорността на Комисията е намалена от небрежността, проявена от самия ищец. В действителност той не е информирал Комисията за възможността неговата самоличност като информатор да бъде разкрита от самите документи, въпреки че е имал възможност да прецени и предотврати тази опасност. Също така той не е поискал от Комисията да го държи в течение за протичането на разследването срещу Roche, по-специално, относно евентуалното използване на документите за целите на това разследване. И на последно място той се е върнал в Швейцария, без да се опита да се осведоми за разследването, въпреки че би трябвало да е бил наясно с рисковете, на които поведението му спрямо неговия бивш работодател го излага по отношение на швейцарското законодателство.

54. При тези обстоятелства самият ищец е допринесъл значително за понесената от него щета. Съдът, след като оцени поведението съответно на Комисията и на ищеца, смята за справедливо да разпредели отговорността по равно между двете страни.

55. От всички посочени по-горе съображения следва, че Комисията трябва да бъде осъдена да възстанови половината от щетата, понесена от ищеца поради факта, че той е бил разкрит като източник на информацията относно антиконкурентните практики на Roche. Но отхвърля иска в останалата му част. Стойността на щетата трябва да се определи със съгласие между страните или от Съда при невъзможност за постигане на такова съгласие.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Комисията се осъжда да възстанови половината от щетата, понесена от ищеца поради факта, че той е бил разкрит като източник на информация, позволила на Комисията да наложи глоба на бившия работодател на ищеца, швейцарското дружество Hoffmann-La Roche за някои антиконкурентни практики.

2. Отхвърля иска в останалата му част.

3. Страните трябва да съобщят на Съда в рамките на девет месеца от произнасянето на съдебното решение за стойността на щетата, постигната с взаимно съгласие.

4. При липса на съгласие страните представят на Съда в рамките на същия срок своите заключения в цифри.

5. Съдът не се произнася по съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 7 ноември 1985 година.

Подписи